

ПРАВИЛНИК ЗА УСЛОВИЯТА И РЕДА ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА НАУЧНИ СТЕПЕНИ И ЗА ЗАЕМАНЕ НА АКАДЕМИЧНИ ДЛЪЖНОСТИ В ИНСТИТУТА ЗА БЪЛГАРСКИ ЕЗИК „ПРОФ. ЛЮБОМИР АНДРЕЙЧИН“ ПРИ БАН

Глава първа

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) Този Правилник урежда условията, реда и изискванията по прилагането на Закона за развитието на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) в Института за български език „Проф. Любомир Андрейчин“ при Българската академия на науките (БАН) като самостоятелно научно звено и процедурите по приемане и обучение на докторанти, по придобиване на научни степени и по заемане на академични длъжности. Правилникът е в съответствие със ЗРАСРБ, с приетия от МС Правилник за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България (ППЗРАСРБ), с Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в БАН, с Устава на БАН и с Правилника за дейността на Центъра за обучение към БАН.

(2) Правилникът е изработен за специфичните нужди на Института за български език съгласно изискванията на закона.

(3) Правилникът определя:

1. Условията и реда за разкриване на академични длъжности;
2. Основните и специфичните изисквания за заемане на академичните длъжности „асистент“, „главен асистент“, „доцент“ и „професор“;
3. Условията и реда за подаване на документи и специфичните допълнителни изисквания за приемане на докторанти и за тяхното обучение;
4. Условията и реда за допускането до защита на дисертационен труд и придобиването на научните степени „доктор“ и „доктор на науките“;
5. Правилата за работа на научните журита.

Глава втора

ИЗИСКВАНИЯ КЪМ КАНДИДАТИТЕ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА НАУЧНИ СТЕПЕНИ И ЗАЕМАНЕ НА АКАДЕМИЧНИ ДЛЪЖНОСТИ В ИНСТИТУТА ЗА БЪЛГАРСКИ ЕЗИК

Чл. 2. Значимостта на приносите на кандидатите се оценява чрез следните показатели:

(1) Издадени монографии, речници и атласи в страната и чужбина. В този случай, ако има съавтори, кандидатът трябва изрично да посочи частите, които е написал.

(2) Брой на публикациите в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация; публикации в специализирани научни сборници в страната и чужбина; публикувани в пълен текст доклади в трудове на международни конференции и

форуми; публикувани в пълен текст доклади в трудове на национални конференции и форуми; общ брой на публикациите.

(3) Издадени учебници и учебни помагала в страната и чужбина. В този случай, ако има съавтори, кандидатът трябва изрично да посочи частите, които е написал.

(4) Брой на регистрираните цитирания (без автоцитати, включително и от съавтори на публикацията), които не са предоставяни като доказателство при придобиването на предишна научна степен или академична длъжност.

(5) Участие в международни и национални проекти; участие във вътрешноинститутски проекти. Ръководство на проекти.

(6) Обучение на студенти, дипломанти, докторанти и ролята на кандидата при израстването на млади учени.

(7) Всяка допълнителна научно-организационна или публична дейност, която кандидатът представи документирано.

Чл. 3. Общите и специфичните изисквания към кандидатите за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности са следните:

(1) При защита на дисертационен труд за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ кандидатът трябва да отговаря на минималните изисквания, определени в Приложение А към този Правилник, и на изискванията на Правилника на Центъра за обучение при БАН, да е автор на най-малко **три научни публикации** по темата на дисертацията в научни издания (списания, специализирани сборници, трудове от научни форуми с публикувани или приети за печат доклади в пълен текст).

(2) При защита на дисертационен труд за придобиване на научната степен „доктор на науките“ кандидатът трябва да притежава образователната и научна степен „доктор“. Темата на дисертационния труд трябва да бъде различна от темата за придобиване на научната степен „доктор“ и от темата на монографичното изследване за заемане на академичната длъжност „доцент“ или академичната длъжност „професор“. Кандидатът трябва да отговаря на минималните изисквания, определени в Приложение А към този Правилник, да има минимум **8 публикации** по темата на дисертацията или съществена част от труда да е публикувана.

(3) Дисертационните трудове за получаване на образователната и научна степен „доктор“ и за научната степен „доктор на науките“ може да включват резултати от колективни работи, когато авторството на кандидата е ясно обособено и разработените от него дялове са изрично посочени в увода на труда. Едни и същи колективни трудове не могат да бъдат включени в две или повече дисертации за получаване на една и съща научна степен освен в случаите, когато резултатите, описани в тях, могат да бъдат разделени по методичен и/или авторски принос чрез разделителен протокол между авторите.

(4) Кандидатите за заемане на академични длъжности трябва да отговарят на следните изисквания:

1. Кандидатът за академичната длъжност „асистент“ трябва да притежава образователната степен „магистър“.

2. Кандидатът за академичната длъжност „главен асистент“ трябва да притежава образователната и научна степен „доктор“. Кандидатът трябва да отговаря на минималните изисквания, определени в Приложение А към този Правилник, и да бъде автор на най-малко **пет публикации** в научни издания (като в тях се включват и трите публикации за получаване на образователната и научна степен „доктор“), да има най-малко **три участия в научни форуми**, да има **цитирания**. Взема се под внимание участието в научноизследователски проекти, участие в експертни органи, участие в подготовката на студенти, специализанти и др.

3. Кандидатът за академичната длъжност „доцент“ трябва да притежава образователната и научна степен „доктор“ и да има изисквания от ЗРАСРБ стаж. Кандидатът трябва да отговаря на минималните изисквания, определени в Приложение А към този Правилник; да притежава една отпечатана монография, която не повтаря представените трудове за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ или на научната степен „доктор на науките“; да има поне **трийсет научни публикации**; трябва също така да има най-малко **десет участия в научни форуми**; не по-малко от **двайсет цитирания** на общия брой публикации. Не могат да се повтарят доказателства (публикации и др.) по различните показатели на минималните изисквания, които вече са били представени за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ или на научната степен „доктор на науките“, или за заемане на длъжността „главен асистент“. Кандидатът за академичната длъжност „доцент“ трябва да е имал участие най-малко в **три научноизследователски проекта**. При класирането на кандидатите под внимание се взема предвид експертната дейност: участие в експертни комисии, участие в редакционни съвети и редколегии на научни издания (списания, сборници, речници, атласи и др.), а също така участие в подготовката на студенти, специализанти и др., ръководство на дипломанти.

4. Кандидатът за академичната длъжност „професор“ трябва да притежава образователната и научна степен „доктор“ и да има изисквания от ЗРАСРБ стаж. Кандидатът трябва да отговаря на минималните изисквания, определени в Приложение А към този Правилник; да представи публикуван монографичен труд, който не повтаря представените за придобиване на образователната и научна степен „доктор“, на научната степен „доктор на науките“ и за заемане на академичната длъжност „доцент“. Да бъде автор най-малко на **трийсет научни публикации**; да има най-малко **двайсет участия в научни форуми**, не по-малко от **трийсет цитирания** на общия брой трудове. Не могат да се повтарят доказателства (публикации и др.) по различните показатели на минималните изисквания, които вече са били представени за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ или на научната степен „доктор на науките“, или за заемане на длъжностите „главен асистент“ и „доцент“. Кандидатът трябва да е участвал поне в **два научноизследователски проекта**; да е бил **ръководител на поне два успешно завършени научноизследователски проекта**. При класирането на кандидатите под внимание се взема придобитата от кандидата научна степен „доктор на науките“, участието в научноизследователски проекти, а така също експертна дейност: рецензии/становища за научни трудове, участия в експертни комисии, участия в редакционни

съвети и редколегии на научни издания (списания, сборници, речници, атласи и др.). Отчита се също участието в подготовката на студенти, специализанти и др., ръководството на дипломанти, докторанти и др., както и основаването от кандидата на научно направление в българското езикознание.

Глава трета

ПРИЕМАНЕ И ОБУЧЕНИЕ НА ДОКТОРАНТИ В ИНСТИТУТА ЗА БЪЛГАРСКИ ЕЗИК

Чл. 4. (1) Процедурата за приемане на редовни и задочни докторанти в Института за български език се определя от Правилника за дейността на Центъра за обучение (ЦО) при БАН и Академичния съвет (АС) на ЦО. Институтът за български език може да извършва прием на докторанти по чл. 21, ал. 7– 9 на Закона за висшето образование (ЗВО) в изпълнение на научноизследователски проекти с финансиране за не по-малко от три години. Приемът се извършва при условията и по реда на ЗВО и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в БАН и в съответствие с условията на научноизследователския проект.

(2) Първичните научни звена (секциите) правят мотивирани предложения до Научния съвет (НС) на Института за български език за докторантури по съответните научни специалности. НС взема решение за разпределението на определените бройки за докторантури за нуждите на отделните секции.

(3) Конкурсите се обявяват на интернет страницата на Института.

(4) Срокът за подаване на документи за участие в конкурс за докторантура е два месеца, а за участие в конкурс за прием на докторанти в изпълнение на научноизследователски проект – не по-малък от един месец от публикуването на обявата в „Държавен вестник“.

(5) Приемането и обучението на докторанти, които са чуждестранни граждани, става при спазване на изискванията на българското законодателство, Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в БАН и този Правилник.

Чл. 5. (1) За докторанти могат да кандидатстват лица с придобита образователно-квалификационна степен „магистър“.

(2) Кандидатите за участие в конкурса за докторанти подават заявление за допускане до участие и следните документи:

1. Автобиография
2. Диплома за образователно-квалификационна степен „магистър“
3. Удостоверение за признато висше образование, ако дипломата е издадена от чуждестранно висше училище

(3) Редовността на документите на участниците в конкурса се проверява от комисия, включваща представител на ръководството на Института, ръководителя на секцията, заявила

докторантурата, и специалист в докторската програма, назначена със заповед на директора до една седмица след изтичане на срока за подаване на документи. За резултатите от проверката кандидатите се уведомяват писмено в срок до 14 дни от изтичане на срока за подаване на документи. Заедно с уведомлението допуснатите кандидати получават конспект за изпита, изготвен от съответната секция и приет от НС на Института за български език.

(4) До участие в конкурса се допускат кандидатите за докторанти, които имат общ успех от дипломата за образователно-квалификационната степен „магистър“ най-малко „много добър“ (4.50).

Чл. 6. (1) Конкурсът за докторанти се състои от писмен и устен изпит по специалността и изпит по избран от тях чужд език.

(2) Изпитът по специалността (писмен и устен) се провежда от комисия, предложена от съответната секция, утвърдена от НС и назначена от директора на Института за български език. Комисията включва трима хабилитирани учени от Института, специалисти в съответната научна област. Комисията може да включва и външен за Института член (по смисъла на § 3 от Допълнителните разпоредби към този Правилник).

(3) Изпитът по чужд език се провежда от комисия, която се определя от ЦО.

Чл. 7. (1) Конкурсът се провежда не по-рано от един месец след изтичане на срока за подаване на документи и до четири месеца от датата на обявяването му.

(2) Кандидатите за докторанти се допускат до устен изпит по специалността при успех от писмения изпит не по-нисък от „много добър“ (4.50).

(3) Успешно издържали конкурса са кандидатите, които са получили средна оценка от писмения и устния изпит по специалността не по-ниска от „много добър“ (4.50) и оценка „добър“ (4.00) на изпита по чужд език.

Чл. 8. (1) Формите на обучение на докторанти за образователната и научна степен „доктор“ в Института за български език са редовна, задочна и самостоятелна форма на обучение, както и в изпълнение на научноизследователски проект по чл. 21, ал. 7 от ЗВО.

(2) Зачисляването на редовните и задочните докторанти става по предложение на конкурсната комисия, направено до НС въз основа на резултатите от конкурса. В едномесечен срок след предложението НС взема решение за зачисляване на докторантите към съответните секции.

(3) Кандидатът за зачисляване в докторантура на самостоятелна подготовка следва да притежава образователно-квалификационната степен „магистър“. Кандидатът представя проект за дисертационен труд, включващ съществена част от труда, план за по-нататъшната работа и библиография по темата.

(4) Проектът за дисертационен труд се обсъжда на заседание на семинар на съответната секция в присъствието на кандидата, който прави устно изложение върху предложения труд. Съставът на семинара се предлага от секцията и се утвърждава от Научния съвет, въз основа на което директорът издава заповед. В него се включват най-малко пет хабилитирани лица, специалисти по съответната проблематика. Ако в секцията липсва достатъчен брой хабилитирани лица, специалисти в областта на разработката, заседанието се разширява с

други хабилиитирани лица, които може да бъдат и външни за Института (по смисъла на § 3 от Допълнителните разпоредби към този Правилник), но поне 3 от тях са учени от Института за български език. Един от хабилиитираните учени от утвърдения състав на семинара представя писмена рецензия за обсъждания труд.

(5) Ако кандидатът за зачисляване в докторантура на самостоятелна подготовка е лице, което не е на основен трудов договор в Института за български език, той подава заявление до НС на Института. В едномесечен срок от подаването на заявлението НС излиза с решение дали кандидатът се допуска до обсъждане, като при положително решение определя секцията, в която следва да се проведе обсъждането, и утвърждава състава на семинара за обсъждане от пет хабилиитирани лица. Въз основа на решението на НС директорът издава заповед.

(6) При положителна оценка от обсъждането семинарът предлага на НС на Института за български език предложение за зачисляване в докторантура на самостоятелна подготовка. В случай че семинарът реши, че има нужда от доработване на проекта за дисертационен труд, се определя до шестмесечен срок за извършване на доработването. Ако до изтичането на този срок кандидатът представи преработен вариант на труда, се насрочва ново заседание на семинара.

(7) Ръководителят на секцията, провела обсъждането, представя доклад пред НС за резултатите от него и при положителен резултат от обсъждането прави предложение за зачисляване на докторанта. В едномесечен срок след предложението НС взема решение за зачисляване на докторанта на самостоятелна подготовка към съответната секция.

(8) При вземането на решение за зачисляване по ал. 2 и ал. 7 НС утвърждава работното наименование на темата на бъдещата дисертация на докторанта и избира научен ръководител (за докторантите на самостоятелна подготовка – научен консултант), който е хабилиитирано лице, което отговаря на изискванията на чл. 26, ал. 1 и 5 от Закона за развитието на академичния състав в Република България за заемане на академичната длъжност „професор“ или „доцент“ в съответното професионално направление. При необходимост може да се определи и втори научен ръководител или научен консултант.

Чл. 9. (1) Промяна на темата на дисертационния труд и на научния ръководител се допуска по изключение, но не по-късно от 3 месеца преди датата на защитата.

(2) Промяната се извършва със заповед на директора въз основа на решение на Научния съвет по предложение на ръководителя на докторанта, обсъдено и прието от съответната секция.

Чл. 10. Продължителността на обучението за докторант е както следва:

- за редовна форма на обучение – до 3 години;
- за задочна форма на обучение – до 4 години;
- за докторантите на самостоятелна подготовка и за тези в изпълнение на научноизследователски проект по чл. 21, ал. 7 от ЗВО – до 5 години.

Чл. 11. Обучението на докторантите включва следните дейности и проверки на знанията и уменията:

- научноизследователска дейност;
- посещение и участие в работата на курсове и семинари;

- експертна дейност;
- участие в научни форуми;
- изпити за докторантски минимум;
- изпити по учебната програма на ЦО;
- подготовка на публикации по темата на дисертацията;
- подготовка и защита на докторска дисертация.

Чл. 12. (1) Обучението на докторантите се осъществява по индивидуален учебен план при условия и ред, определени от Закона за висшето образование и Правилника за дейността на ЦО при БАН, а на докторантите по чл. 21, ал. 7 от ЗВО – и в съответствие с условията на научноизследователския проект.

(2) Индивидуалният учебен план на редовните и задочните докторанти се изготвя от докторантите и научните им ръководители, обсъжда се на секционен заседание и се утвърждава от НС на Института за български език до един месец след зачисляването. При самостоятелна форма на обучение учебният план се изготвя от докторанта с помощта на научния консултант, обсъжда се на секционен заседание и се утвърждава от НС на Института заедно с решението за зачисляване.

(3) Индивидуалният учебен план определя насочеността на докторантурата и се състои от общ учебен план за целия период на обучение и работен план по години. Индивидуалният учебен план съдържа:

1. темата на дисертационния труд;
2. разпределението на всички дейности по години;
3. изпитите и сроковете за полагането им;
4. посещенията на определени лекционни курсове;
5. участието в семинари, конференции и други публични научни изяви;
6. етапите и сроковете за подготовка на дисертационния труд.

Чл. 13. (1) Докторантите полагат изпитите по базов специализиран предмет пред предложена от НС и назначена от директора комисия в състав от най-малко 3 хабилитирани лица, като в комисията участва научният ръководител на докторанта. Комисията за изпита може да включва и член, външен за Института (по смисъла на § 3 от Допълнителните разпоредби към този Правилник). Изпитът се провежда по конспект, обсъден и приет от съответната секция и утвърден от НС на Института. Част от въпросите в конспекта са общи за специалността, а другите – по теми, близки до темата на дисертацията.

(2) Изпитите по докторантските курсове и по чужд език се полагат съгласно Правилника за дейността на ЦО и Академичния съвет на ЦО при БАН.

Чл. 14. (1) Докторантите се атестират от НС в края на всяка година на обучението им. За целта те представят отчет за изпълнението на индивидуалния план. Отчетът се обсъжда на заседание на секцията.

(2) Научният ръководител представя на заседанието писмено мнение за работата на докторанта през годината, както и конкретизация на индивидуалния учебен план за следващата година, изготвена съвместно с докторанта.

(3) Секцията приема:

1. становище за изпълнението на индивидуалния учебен план и оценка за дейността на докторанта;
2. предложение за атестация на докторантите;
3. предложение за конкретизация на индивидуалния учебен план за следващата година;
4. препоръки за по-нататъшното развитие на докторантурата, като при необходимост препоръчва конкретизация на темата или смяна на научния ръководител.

(4) Предложенията на секцията се утвърждават от НС на Института за български език.

(5) Освен отчитането по реда на ал. 1 – 4 редовните докторанти отчитат своята работа и в края на всяко тримесечие, като представят пред ръководителя на секцията доклад за изпълнението на индивидуалния си учебен план, към който се прилага отчет за работата, извършена по дисертационния труд или докторския минимум, заверен от научния ръководител и потвърден с доказателствен материал. Въз основа на отчета ръководителят на секцията представя доклад до директора за изпълнението на задължителните изисквания от индивидуалния план.

Чл. 15. (1) При изтичане на срока за обучението докторантът представя отчет за постигнатите от него резултати. В срок до един месец след края на обучението секцията провежда семинар за обсъждане на отчета и внася в НС предложение за решение. Съставът на семинара се определя със заповед на директора на Института по предложение на секцията, утвърдено от НС, като в него участват най-малко 5 хабилитирани лица или доктори на науките с компетенции в областта на темата. В заповедта се определя и хабилитирано лице, което представя писмено мнение. На семинара докторантът представя постигнатите от него научни резултати по време на обучението и се чете писменото мнение на посоченото в заповедта на директора хабилитирано лице.

(2) На семинара за обсъждане на отчета на докторанта чрез гласуване присъстващите учени приемат едно от следните предложения за решение на НС:

- а) докторантът да бъде отчислен с право на защита, ако е изпълнил образователната си програма, включена в индивидуалния учебен план, в съответствие с изискванията на ЦО на БАН, провел е съществена част от включените в индивидуалния план научни изследвания и е събрал минимум 130 кредита;
- б) срокът за подготовка на докторанта да бъде удължен еднократно до 1 година без право на стипендия;
- в) докторантът да бъде отчислен без право на защита, ако не е изпълнил изискванията на ЦО при БАН по отношение на образователната си програма, заложен в индивидуалния учебен план, и (или) докладваните научни резултати са неудовлетворителни.

(3) Докторант, който не представи отчет за постигнатите от него резултати в срока по чл. 15, ал. 1, се отчислява без право на защита със заповед на директора след писмен доклад от ръководителя на секцията, придружен с протокол от заседанието на секцията, на което е обсъдено становището на научния ръководител.

(4) Докторантът, придобил право на защита с решение на НС, се отчислява със заповед на

директора на Института за български език.

(5) Отчисленият с право на защита докторант по чл. 15, ал. 2, т. а) трябва да предаде дисертацията си най-късно до две години от датата на решението на НС. След този срок Института за български език няма финансови задължения по процедурата за защита на дисертационния труд.

Чл. 16. (1) Докторантите имат право да прекъсват обучението си по уважителни причини в срок до една година, а по майчинство – до две години.

(2) Прекъсването на докторантурата се извършва след подаване на мотивирана молба от докторанта до директора на Института за български език с приложен документ за причините. Молбата се разглежда от Научния съвет. След положително решение на НС се издава заповед на директора на Института за български език за периода на прекъсване. За срока на прекъсването редовните докторанти запазват своите права, но не получават стипендия.

Глава четвърта

ЗАЩИТА НА ДИСЕРТАЦИОННИ ТРУДОВЕ ЗА ПОЛУЧАВАНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНАТА И НАУЧНА СТЕПЕН „ДОКТОР“ И НАУЧНАТА СТЕПЕН „ДОКТОР НА НАУКИТЕ“ В ИНСТИТУТА ЗА БЪЛГАРСКИ ЕЗИК

Чл. 17. До защита на дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ се допуска докторант, който е отчислен с право на защита, има набран минимума от точки, определен от АС на ЦО при БАН (Приложение № 2), и отговаря на минималните национални изисквания съгласно Приложение А на този Правилник, вкл. представил е завършен дисертационен труд.

Чл. 18. (1) Дисертационният труд трябва да съдържа научни резултати, които представляват оригинален принос на докторанта. Дисертационният труд трябва да показва, че кандидатът притежава задълбочени теоретични знания по съответната специалност и способности за самостоятелни научни изследвания.

(2) Дисертационният труд трябва да съдържа: заглавна страница; съдържание; увод; изложение; заключение – резюме на получените резултати с декларация за оригиналност; библиография. Като приложение към него се представя и справка за научните приноси. Техническите изисквания за оформление на заглавната страница на дисертацията и на заглавната и втората страница на автореферата към дисертацията са представени в Приложение 7 към този Правилник.

Чл. 19. (1) Дисертационният труд за придобиване на научната степен „доктор на науките“ трябва да съдържа теоретични обобщения и решения на значими научни или научно-приложни проблеми, които съответстват на съвременните постижения и представляват значителен и оригинален принос в науката.

(2) Дисертационният труд по ал. 1 се подготвя самостоятелно и не може да повтаря темата и съдържанието на представения за придобиване на образователна и научна степен

„доктор“ труд, нито на тези за заемане на академичната длъжност „доцент“ и „професор“.

Чл. 20. (1) Процедурите по защита на дисертационен труд за образователната и научна степен „доктор“ за трите форми на обучение (редовна, задочна и на самостоятелна подготовка) и на дисертационен труд за научна степен „доктор на науките“ се предхождат от предварителна защита на труда пред семинара на съответната секция.

(2) Докторантът, придобил право на защита, представя дисертацията си за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ на научния ръководител, който преценява готовността за защита. При положителна оценка научният ръководител предлага на ръководителя на секцията откриването на процедура за предварително обсъждане.

Чл. 21. (1) Ако е на основен трудов договор в Института за български език, кандидатът за научната степен „доктор на науките“ предлага дисертационния труд по чл. 19 и автореферата в секцията за обсъждане.

(2) Ако кандидатът е лице, което не е на основен трудов договор в Института за български език, той подава заявление за допускане до обсъждане до НС на Института, като представя дисертационния труд по чл. 19 и автореферата. В едномесечен срок от подаването на заявлението НС излиза с решение дали кандидатът се допуска до обсъждане, като при положително решение определя секцията, в която следва да се проведе обсъждането. Лицата, които не са на основен трудов договор в Института, поемат за своя сметка всички разноски, свързани със защитата на дисертационния труд.

Чл. 22. (1) Преди предварителното обсъждане на дисертационния труд за придобиване на научната и образователна степен „доктор“ и на научната степен „доктор на науките“ ръководителят на съответната Секция, научният ръководител на докторанта или определено от Научния съвет хабилитирано лице проверяват оригиналността на текста на дисертационния труд чрез институтската електронна система за плагиатство. Двата съставят протокол за наличието или липсата на плагиатство. Протоколът е неразделна част от административната документация, съпровождаща дисертационния труд. Ако научният ръководител е и ръководител на Секция, Научният съвет посочва още един хабилитиран участник в проверката.

(2) При установено наличие на плагиатство авторът на дисертационния труд може в едноседмичен срок да поиска от директора повторна проверка чрез друга електронна система. Директорът със своя заповед осигурява повторна проверка от тричленна комисия, която оглавява. Резултатите от втората проверка се обобщават в протокол.

(3) Когато се установи плагиатство, директорът спира по-нататъшната процедура и уведомява Научния съвет, който взема окончателното решение.

Чл. 23. (1) Процедурата за предварително обсъждане на дисертационния труд за придобиване на научната и образователна степен „доктор“ и на научната степен „доктор на науките“ се провежда в присъствие на кандидата на заседание на семинара на секцията. Заседанието се провежда най-малко две седмици и най-много три месеца след представянето на дисертационния труд за обсъждане или след решението на НС по чл. 21, ал. 2.

(2) Заседанието се обявява чрез писмено съобщение поне две седмици преди провеждането

му. В този срок материалите по защитата се предоставят за публичен достъп в библиотеката на Института.

(3) На заседанието по ал. 1 присъстват поне 5 хабилиитирани лица при процедура за „доктор“ и поне 7 – при процедура за „доктор на науките“, специалисти в областта на дисертацията и/или в свързана с нея област, от които поне 3, съответно 4, са професори или доктори на науките. При процедура за „доктор“ се определя едно хабилиитирано лице за писмено мнение. Въз основа на предложение от съответната секция, утвърдено от НС, директорът издава заповед, в която се посочват хабилиитираните лица, които участват в обсъждането. При липса на необходимия брой хабилиитирани лица в секцията заседанието се разширява по предложение от звеното и със заповед на директора с други хабилиитирани лица, специалисти в съответната област, които може да бъдат и външни за Института за български език (по смисъла на § 3 от Допълнителните разпоредби към този Правилник). При процедура за „доктор“ в заседанието по право може да участва и да гласува научният ръководител на докторанта.

(4) Заседанието на секцията се председателства от ръководителя на звеното и протича по следния ред:

1. Научният ръководител (при процедура за „доктор“) или председателят на заседанието (при процедура за „доктор на науките“) представя докторанта.
2. Докторантът прави изложение (до 30 минути) на основните резултати в дисертационния си труд.
3. Чете се писменото мнение на хабилиитираното лице.
4. Провежда се дискусия, на която всички присъстващи имат право да задават въпроси и да изказват мнения.
5. Семинарът приключва с вземане на решение съгласно чл. 29 от Правилника за прилагане на ЗРАСРБ. Право на глас имат лицата, фигуриращи в издадената от директора на Института за български език заповед. При положително становище за откриване на процедура за публична защита се предлага състав на научно жури (НЖ).

(5) При необходимост от преработване на научния труд семинарът на секцията предлага на НС срок от 6 месеца за това. След ново обсъждане от семинара резултатите се докладват от ръководителя на секцията пред НС на Института за български език. При отрицателно становище дисертацията се отхвърля.

(6) Протоколът от заседанието се изпраща в двуседмичен срок в НС на Института за български език. При положително решение от предварителното обсъждане в секцията НС в едномесечен срок взема решение за състава на НЖ, предложен от секцията, и открива процедура за публична защита. Директорът назначава със заповед избраното НЖ по защитата в седемдневен срок след утвърждаването от НС.

Чл. 24. Кандидатът подава в канцеларията на Института за български език документите, посочени съответно в Приложение 1 и Приложение 2 към този Правилник.

Чл. 25. НЖ за защита на дисертация за получаване на образователната и научна степен „доктор“ и на научната степен „доктор на науките“ се формира по изискванията съответно на

чл. 9, ал. 1 и чл. 13, ал. 1 от ЗРАСРБ. Членовете на научното жури трябва да отговарят на съответните минимални национални изисквания по чл. 26, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ и да са включени в регистъра на НАЦИД по чл. 2а от ЗРАСРБ. Външни членове на НЖ са учени по смисъла на § 3 от Допълнителните разпоредби към този Правилник. Научният ръководител на докторанта не може да е член на журито за защита на дисертация за получаване на образователната и научна степен „доктор“ освен при условията на § 40 от преходните и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на ЗРАСРБ (ДВ, бр. 30 от 2018 г., в сила от 4.05.2018 г.).

Чл. 26. (1) Защитата на дисертационния труд за получаване на образователната и научна степен „доктор“ се провежда публично пред НЖ. НЖ е в състав от пет хабилитирани лица в съответната научна област по темата на дисертацията. Най-малко един от членовете на журито е професор и най-малко трима са външни за Института за български език (по смисъла на § 3 от Допълнителните разпоредби към този Правилник).

(2) Защитата на дисертационния труд за получаване на научната степен „доктор на науките“ се провежда публично пред НЖ в състав от седем хабилитирани лица. Най-малко трима от членовете са професори и най-малко четирима са външни лица (по смисъла на § 3 от Допълнителните разпоредби към този Правилник).

(3) В състава на НЖ по ал. 1 и ал. 2 се предвиждат винаги 2 резервни членове: 1 вътрешен и 1 външен (по смисъла на § 3 от Допълнителните разпоредби към този Правилник).

Чл. 27. (1) Заседанията на НЖ, назначено по чл. 26, са редовни, ако на тях присъстват всички членове. При необходимост решенията на журито може да се вземат и неприсъствено, като в тези случаи съгласно чл. 2, ал. 5 от ППЗРАСРБ обсъждането и гласуването се извършват чрез осъществена с помощта на съответни технически средства конферентна връзка по интернет или по телефон. Откритото заседание е редовно и при отсъствието на 1 вътрешен и на 1 външен член (по смисъла на § 3 от Допълнителните разпоредби към този Правилник), които се заменят от резервните членове по чл. 26, ал. 3. При включване на резервен член в откритото заседание за защитата на дисертационния труд по препоръка на отсъстващия член преди провеждането на заседанието НЖ взема решение да се признае рецензията (становището) на отсъстващия член или да се представи нова рецензия (ново становище) от включения резервен член. В първия случай резервният член участва в дискусията по защитата, като представя устно становище за дисертацията (в този случай авторът на рецензията или становището получава 70% от предвидения хонорар, а заместващият го резервен член – 30%). В случай че по обективни причини е невъзможно да се извърши замяна на редовен член на НЖ с резервен член, по изключение може да се допусне неприсъствено участие на не повече от един от членовете на НЖ в откритото заседание. Неприсъственото участие на член на НЖ се осъществява чрез конферентна връзка с помощта на съответни технически средства (така че всички присъстващи да се запознаят с мнението на отсъстващия член) и се отразява в протокола от заседанието и в заключителния доклад. Член на журито, участвал в откритото заседание чрез конферентна връзка, подписва протокола от заседанието в срок до 7 дни от датата на провеждането на заседанието.

(2) Решенията на НЖ се вземат с явно гласуване и с обикновено мнозинство.

Чл. 28. (1) Първото заседание на НЖ се свиква по инициатива на директора на Института за български език и по негова заповед в срок до един месец след назначаването на НЖ. На първото заседание членовете на НЖ избират от своя състав председател и двама рецензенти при процедура за степента „доктор“ и трима рецензенти при процедура за степента „доктор на науките“. За заседанието се съставя протокол.

(2) За председател на НЖ се определя вътрешен за Института за български език член.

(3) Членовете на журито за получаване на образователната и научна степен „доктор“ изготвят две рецензии и три становища. Едната от рецензиите задължително се изготвя от външен за Института за български език член на журито (по смисъла на § 3 от Допълнителните разпоредби към този Правилник).

(4) Трима от членовете на научното жури за получаване на научната степен „доктор на науките“, поне двама от които са професори, изготвят рецензии. Поне една от рецензиите е на външно за Института за български език лице (по смисъла на § 3 от Допълнителните разпоредби към този Правилник). Останалите членове на научното жури изготвят становища.

(5) Рецензиите и становищата завършват с положителна или отрицателна оценка и се предават в канцеларията на Института за български език до три месеца от избора на научното жури. Изискванията за оформление на рецензиите и становищата са представени съответно в Приложение 6.2. и 6.4. към този Правилник.

(6) Рецензиите, становищата и авторефератът на дисертацията се публикуват на интернет страницата на Института за български език на български език и на някой от славянските езици, английски, френски или немски език.

(7) В случаите по чл. 4, ал. 11 от ЗРАСРБ членовете на научното жури задължително дават становище относно наличието или липсата на плагиатство или недостоверност на представените научни данни в дисертационния труд, представен за оценяване. Научното жури се произнася с решение, което се приема с обикновено мнозинство, относно наличието или липсата на плагиатство. Решението се приема в срок, не по-дълъг от 7 дни след публикуването на рецензиите и становищата.

(8) Кандидатът за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ не се допуска до защита на дисертационния труд, когато научното жури е приело решение за наличие на плагиатство в оценявания труд. Решението на научното жури може да се оспори пред Научния съвет в срок от 14 дни след решението на научното жури.

Чл. 29. (1) Научното жури провежда открито заседание за защитата на дисертационния труд в едномесечен срок след публикуването на автореферата, рецензиите и становищата на интернет страницата на Института за български език.

(2) Датата, часът и мястото на откритото заседание на НЖ за защита на дисертационен труд по чл. 11 от ЗРАСРБ се обявяват на интернет страниците на БАН и на Института за български език две седмици преди заседанието.

(3) В срока по предходната алинея дисертационният труд на кандидата, заедно с автореферат и списък на публикациите, се предоставя на желаещите да се запознаят с тях в библиотеката

на Института.

Чл. 30. (1) На откритото заседание по чл. 29:

- Председателят на НЖ представя кандидата;
- Кандидатът прави кратко изложение (до 30 минути) на основните резултати от дисертационния си труд;
- Председателят на НЖ дава думата на членовете на журито да представят рецензиите и становищата си;
- Членовете на журито и всички присъстващи на публичната защита могат да задават въпроси и да правят изказвания;
- Кандидатът отговаря на поставените въпроси, препоръки и критики в рецензиите, отзивите и в хода на защитата;
- Всеки член на НЖ публично обявява своята оценка – положителна или отрицателна;
- Председателят на НЖ обявява резултата от защитата.

Чл. 31. (1) За протичането на откритото заседание се води протокол.

(2) За успешно защитен се смята дисертационен труд, получил на защитата три или повече положителни оценки за образователната и научна степен „доктор“ или най-малко четири положителни оценки за научната степен „доктор на науките“.

(3) В съответствие с чл. 33, ал. 4 и чл. 42, ал. 3 от ППЗРАСРБ неуспешно защитена дисертация за придобиване на научната и образователната степен „доктор“ и научната степен „доктор на науките“ може да бъде предложена за разкриване на нова процедура за защита не по-късно от една година след датата на неуспешната ѝ защита и само ако е била основно преработена. Решението на НЖ по втората процедура за защита е окончателно.

Чл. 32. (1) При успешна защита решението на НЖ е окончателно и влиза в сила от момента на вземането му.

(2) Образователната и научна степен „доктор“ и научната степен „доктор на науките“ се придобиват от деня, в който дисертационният труд е защитен успешно.

(3) Образователната и научна степен „доктор“ и научната степен „доктор на науките“ се удостоверяват с диплома, която се издава на български език, а при заявено искане от лицето се издава и приложение на английски език.

(4) Дипломата по ал. 3 се издава от БАН по единен образец, утвърден от министъра на образованието и науката, и се изпраща в МОН за регистриране в тридневен срок след нейното издаване.

(5) В двуседмичен срок след публичната защита помощник-директорът на Института за български език изпраща в Националния център за информация и документация в електронен и печатен вариант информация за защитената дисертация заедно с копие от нея и автореферат.

Глава пета

ЗАЕМАНЕ НА АКАДЕМИЧНИ ДЛЪЖНОСТИ В ИНСТИТУТА ЗА БЪЛГАРСКИ

ЕЗИК

Чл. 33. (1) Академичната длъжност „асистент“ в Института за български език се заема въз основа на срочен трудов договор след провеждане на конкурсна процедура и решение на НС.

(2) Решението на НС за откриване на процедура за заемане на длъжността „асистент“ се взема по мотивирано предложение на директора. Преди да направи предложението, директорът изисква становището на съответната секция. Решението на Научния съвет се публикува на страницата на Института в 7-дневен срок от приемането му. Срокът за подаване на документи е един месец от датата на публикуването.

(3) Кандидатите подават заявление, към което прилагат следните документи:

1. Мотивационно писмо
2. Автобиография
3. Диплома за висше образование за образователно-квалификационна степен „магистър“
4. Диплома за образователна и научна степен „доктор“, ако кандидатът има такава
5. Медицинско свидетелство
6. Свидетелство за съдимост
7. Удостоверение за стаж по специалността, ако има такъв
8. Други (по преценка на кандидата, напр. списък на публикации, препоръки, награди, сертификати и др.).

(4) Преди изтичане на срока по ал. 2 по предложение на НС директорът определя със заповед тричленна комисия от хабилитирани лица в съответната научна област. В 3-дневен срок от изтичане на срока за подаване на документи назначената комисия проверява документите на кандидатите за съответствие с изискванията в обявлението, за което съставя протокол. Допуснатите кандидати се уведомяват писмено за датата, часа и мястото на провеждане на събеседване. При отказ за допускане на кандидати до участие в процедурата недопуснатите кандидати се уведомяват писмено в тридневен срок от изготвяне на протокола на комисията, като се посочват мотивите за отказа. В 3-дневен срок от съобщението недопуснатите кандидати могат да направят писмено възражение пред директора, който се произнася в 3-дневен срок от получаването му с окончателно решение.

(5) Комисията провежда събеседване с кандидатите в срок до една седмица след изтичане на срока за подаване на възражения и/или след произнасянето на директора по подадените такива. Комисията класира кандидатите и обявява резултатите в тяхно присъствие. В тридневен срок протоколът за проведеното събеседване се внася в Научния съвет. НС утвърждава класирането на първото си заседание, но не по-късно от две седмици след получаване на протокола за проведеното събеседване.

(6) С решението на Научния съвет се определя срокът на трудовия договор, който не може да бъде по-дълъг от 4 години. В този срок, ако одобреният кандидат не е доктор, той трябва да подготви и защити докторска дисертация. След като това условие бъде изпълнено, лицето преминава през атестация и при положителен резултат от нея се обявява конкурс за „главен асистент“. При незадоволителна атестация лицето се освобождава от длъжността „асистент“.

(7) Извън условията по ал. 1 – 6 на длъжност „асистент“ може да бъде назначен докторант, отчислен с право на защита в Института, но незавършил процедурата по защита на дисертационния си труд. Решението за назначаване се взема от Научния съвет по мотивирано предложение на директора. Преди да направи предложението, директорът изисква становището на съответната секция. При тези условия назначаването по трудов договор е за срок не по-дълъг от две години съгласно чл. 44, ал. 1 от ППЗРАСРБ.

(8) След изтичане на срока по ал. 6 и ал. 7 нов трудов договор със същото лице за заемане на академичната длъжност „асистент“ не може да се сключва.

Чл. 34. (1) Заемането на академичните длъжности „главен асистент“, „доцент“ и „професор“ става съобразно изискванията за научноизследователската работа на кандидатите, представени съответно в чл. 3, ал. 4, т. 2, 3 и 4 на този Правилник.

(2) Конкурсът за заемане на академичните длъжности „главен асистент“, „доцент“ и „професор“ се обявява с решение на НС на Института за български език по мотивирано предложение на директора при условията на чл. 3, ал. 1 от ЗРАСРБ. Преди да направи предложението, директорът изисква становището на съответната секция и становище на Атестационната комисия относно пригодността на евентуалния кандидат за участие в конкурса, ако този кандидат е на основен трудов договор в Института за български език.

(3) Ако евентуалните кандидати са на основен трудов договор в Института за български език, те представят цялостен отчет за научноизследователската си дейност съобразно критериите, определени съответно в чл. 3, ал. 4, т. 2, 3 и 4 на този Правилник. Отчетът се обсъжда на заседание на секцията, която приема становище за необходимостта от обявяването на конкурс за заемането на съответната академична длъжност и за пригодността на евентуалния кандидат за участие в конкурса.

(4) Отчетът на евентуалния кандидат, справка за покриване на минималните изисквания съгласно Приложение А от този Правилник с приложени доказателства към нея и протоколът от обсъждането в секцията се внасят за разглеждане в Атестационната комисия (АК) на Института за български език, която с явно гласуване и обикновено мнозинство се произнася дали евентуалният кандидат покрива изискванията за заемане на съответната академична длъжност. Протоколът от обсъждането в АК се представя на директора на Института, който при положително решение на АК и съответствие на това решение с дългосрочната политика на Института за български език за развитие на научноизследователската дейност внася мотивирано предложение за обявяване на конкурс за заемане на съответната академична длъжност в НС на Института. В мотивите трябва да се аргументира необходимостта от такава длъжност за развитие на проблематиката на звеното и на Института, както и финансовата осигуреност за съответната длъжност.

Чл. 35. Конкурсите по чл. 34, ал. 2 се обявяват в „Държавен вестник“ и на интернет страницата на Института за български език със срок за подаване на документите 2 месеца. Необходимите документи за участие в конкурс за съответната академична длъжност са изброени съответно в Приложение 3, 4 и 5 към този Правилник. Информацията за конкурса

се изпраща и до Националния център за информация и документация за публикуване не по-късно от 7 дни след решението за обявяване на конкурса от НС.

Чл. 36. (1) В срок до две седмици след публикуване на обявата в „Държавен вестник“ съответната секция предлага за утвърждаване от НС състав на НЖ. С решението си НС утвърждава и въпросник за провеждане на конкурса. Директорът определя със заповед състава на 5-членно НЖ въз основа на утвърденото предложение в срок не по-късно от 14 дни от получаването му и не по-късно от два месеца след публикуването на обявата в „Държавен вестник“ при спазване на изискванията на чл. 20, ал. 1 от ЗРАСРБ. Членовете на научното жури трябва да отговарят на съответните минимални национални изисквания по чл. 26, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ. Най-малко двама от членовете на журито са външни за Института за български език (по смисъла на § 3 от Допълнителните разпоредби към този Правилник). За председател на журито се определя вътрешен член.

(2) Редовността на документите на участниците в конкурсите се проверява от комисия, назначена от директора на Института за български език съгласно чл. 48, ал. 2 от Правилника за прилагане на ЗРАСРБ. Комисията изготвя протокол за проверката, който се предава в канцеларията. До участие в конкурса се допускат кандидатите, които отговарят на законовите изисквания, включително на минималните национални изисквания по чл. 26, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ, на изискванията на БАН, приети в съответствие с чл. 26, ал. 5 от ЗРАСРБ, както и на минималните изисквания, определени в Приложение А към този Правилник. За резултатите от проверката кандидатите се уведомяват писмено в срок до 14 дни, като едновременно с това на допуснатите кандидати се изпраща приетият конспект.

(3) Конкурсът се провежда пред НЖ не по-късно от един месец от изпращането на съобщението по предходната алинея.

(4) При провеждане на заключителното заседание кандидатите представят изложение по тема или теми от конспекта и отговарят на въпроси, които са тематично свързани с конспекта и с провеждания конкурс. По преценка на научното жури представянето на кандидатите може да включва и писмено изложение по тема от конспекта.

(5) Всеки член на НЖ оценява кандидатите поотделно според представянето на заседанието и научноизследователската им дейност в съответствие с чл. 3, ал. 4, т. 2 от този Правилник.

(6) В случаите по чл. 4, ал. 11 от ЗРАСРБ членовете на научното жури задължително дават становище относно наличието или липсата на плагиатство или недостоверност на представените научни данни в представените за оценяване публикации, като научното жури се произнася с решение, което се приема с обикновено мнозинство, относно наличието или липсата на плагиатство. Решението на научното жури може да се оспори пред Научния съвет в 7-дневен срок.

(7) За резултатите от конкурсния изпит НЖ съставя протокол.

(8) На основание на протокола по ал. 7 председателят на НЖ подготвя доклад, подписан от всички членове на НЖ, който съдържа мотивирано предложение за избор на не повече от един кандидат, и го представя не по-късно от 7 дни след събеседването в НС. При повече от един кандидат при оценяването НЖ взима под внимание участието в научноизследователски

проекти и прави мотивирано предложение за избор в доклада си до НС съгласно чл. 22, ал. 3 от ЗРАСРБ.

(9) В срок до 14 дни от постъпването на доклада по предходната алинея НС провежда избора. При избора трябва да участват най-малко $\frac{2}{3}$ от редуцирания списъчен състав на НС. Решенията се вземат с явно гласуване и с мнозинство повече от половината от редуцирания списъчен състав. Списъчният състав на НС не може да се редуцира с повече от една шеста, като се редуцират само членове, които се намират в чужбина, отсъстват поради болест или им е разрешен продължителен отпуск.

(10) Всички кандидати, явили се на конкурса, се уведомяват писмено в 14-дневен срок за резултатите от изпита и направения избор.

(11) Спечелилият конкурса кандидат се назначава със заповед на директора от датата на избора му от НС и е длъжен да заеме длъжността си до 1 месец от съобщението за избирането му.

Чл. 37. (1) Преди изтичане на срока по чл. 35 на конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“ или академичната длъжност „професор“ по предложение на съответната секция НС утвърждава състав на НЖ от седем хабилиитирани лица. Членовете на научното жури трябва да отговарят на съответните минимални национални изисквания по чл. 2б, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ и да са включени в регистъра в НАЦИД по чл. 2а от ЗРАСРБ. При конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ най-малко трима от членовете на журито са професори. При конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“ най-малко четирима от членовете на журито са професори или доктори на науките. За двете академични длъжности най-малко трима от членовете на журито са външни за Института за български език (по смисъла на § 3 от Допълнителните разпоредби към този Правилник). Въз основа на решението на НС директорът издава заповед, с която определя състава на НЖ.

(2) В състава на НЖ се предвиждат винаги двама резервни членове: един вътрешен и един външен (по смисъла на § 3 от Допълнителните разпоредби към този Правилник). При определяне на състава на журито приоритетен е изборът на учени с публикации и приноси по темата. За членове на НЖ не могат да бъдат избирани лица, които имат конфликт на интереси по смисъла на § 1, т. 2а и 3 от допълнителните разпоредби на ЗРАСРБ, лица, свързани с кандидата по смисъла на § 1, т. 5 от допълнителните разпоредби на ЗРАСРБ, както и лица, които са били членове на научно жури по предходните две последователни процедури на кандидата (при положение че в регистъра в НАЦИД по чл. 2а от ЗРАСРБ са включени достатъчно хабилиитирани лица в съответното професионално направление). За председател на журито се определя вътрешен член.

(3) Редовността на документите на участниците в конкурса се проверява от комисия, назначена от директора на Института за български език съгласно чл. 48, ал. 2 от Правилника за прилагане на ЗРАСРБ. Комисията изготвя протокол за проверката, който се предава в канцеларията. До участие в конкурса се допускат кандидатите, които отговарят на законовите изисквания, включително на минималните национални изисквания по чл. 2б, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ, на изискванията на БАН, приети в съответствие с чл. 2б, ал. 5 от ЗРАСРБ, както и на

минималните изисквания, определени в Приложение А към този Правилник. За резултатите от проверката кандидатите се уведомяват писмено в срок до 14 дни.

(4) НЖ провежда конкурса в срок до 6 месеца от обявяването му в „Държавен вестник“ и на интернет страницата на Института за български език.

(5) Решенията на НЖ се вземат с явно гласуване и с обикновено мнозинство. Заседанията на НЖ са редовни, ако на тях присъстват всички членове. Решенията на журито може да се вземат и неприсъствено, като в тези случаи обсъждането и гласуването се извършват чрез конферентна връзка, осъществена чрез съответни технически средства по интернет или телефон, съгласно чл. 2, ал. 5 от ППЗРАСРБ. Заклучителното заседание е редовно и при отсъствието на 1 вътрешен и на 1 външен член (по смисъла на § 3 от Допълнителните разпоредби към този Правилник), които се заменят от резервните членове. При включване в заседанието на резервен член на мястото на редовен по препоръка на отсъстващия член преди провеждането на заседанието НЖ взема решение да се признае рецензията (становището) на отсъстващия член или да се представи нова рецензия (ново становище) от включения резервен член. В първия случай резервният член участва в заключителното заседание, като представя свое устно становище (в този случай авторът на рецензията или становището получава 70% от предвидения хонорар, а заместващият го резервен член – 30%). В случай че по обективни причини е невъзможно да се извърши замяна на редовен член на НЖ с резервен член, по изключение може да се допусне неприсъствено участие на не повече от един от членовете на НЖ в заключителното заседание. Неприсъственото участие на член на НЖ се осъществява чрез конферентна връзка с помощта на съответни технически средства (така че всички присъстващи да се запознаят с мнението на отсъстващия член) и се отразява в протокола от заседанието и в заключителния доклад. Член на журито, участвал в заключителното заседание чрез конферентна връзка, подписва протокола от заседанието в срок до 7 дни от датата на провеждането на заседанието.

(6) Всеки член на НЖ оценява кандидатите поотделно според изпълнението на условията на чл. 2б, ал. 1 от ЗРАСРБ, чл. 53 и чл. 57а от ППЗРАСРБ, както и по чл. 3, ал. 4, т. 3 от този Правилник (за заемане на академичната длъжност „доцент“), съответно чл. 2б, ал. 1 от ЗРАСРБ, чл. 60 и чл. 61 от ППЗРАСРБ, както и по чл. 3, ал. 4, т. 4 от този Правилник (за заемане на академичната длъжност „професор“). В началото на заключителното заседание в конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“ кандидатите правят кратко представяне по избрана от тях тема, съответстваща на обявения конкурс, и отговарят на бележките, посочени в рецензиите и становищата, както и на отправените към тях въпроси от членовете на научното жури.

(7) Научното жури в 14-дневен срок след изтичане на срока за подаване на документите определя от състава си двама рецензенти, поне единият от които е професор (за заемане на академичната длъжност „доцент“), съответно трима рецензенти, поне двама от които са професори (за заемане на академичната длъжност „професор“). Останалите членове на научното жури изготвят становища. Рецензиите и становищата завършват с положително или отрицателно заключение за избор на кандидата. Рецензиите и становищата се оформят

според указанията, посочени в Приложение 6.1. и 6.3. към този Правилник.

(8) В случаите по чл. 4, ал. 11 от ЗРАСРБ членовете на научното жури задължително дават становище относно наличието или липсата на плагиатство или недостоверност на представените научни данни в представените за оценяване публикации, като научното жури се произнася с решение, прието с обикновено мнозинство, не по-късно от изтичането на срока по ал. 10. Решението на научното жури може да се оспори пред Научния съвет в 14-дневен срок.

(9) Членовете на научното жури представят в канцеларията на Института за български език по 2 броя от рецензиите и становищата си в срок до два месеца от издаването на заповедта на директора, с която се определя съставът на научното жури.

(10) В срок до един месец преди заключителното заседание на научното жури на интернет страницата на Института за български език се публикуват изготвените от участниците в конкурса резюмета на трудовете им и списък с регистрираните цитирания, както и рецензиите и становищата на членовете на журито, включително решението по ал. 8. Резюметата на трудовете, както и рецензиите и становищата се публикуват на български език и на някой от славянските езици, английски, френски или немски език.

(11) На своето заключително заседание НЖ взема решение по избора с явно гласуване. За резултатите от конкурса НЖ съставя протокол.

(12) На основание протокола по ал. 11 председателят на НЖ подготвя доклад, подписан от всички членове на НЖ, който съдържа мотивирано предложение за избор на не повече от един кандидат, и го представя не по-късно от 7 дни в НС. Докладът се оформя според изискванията, посочени в Приложение 6.5. към този Правилник.

(13) В двуседмичен срок от постъпването на доклада по ал. 12 НС провежда избора. При избора трябва да участват най-малко 2/3 от редуцирания списъчен състав на НС съгласно чл. 36, ал. 9. Решенията се вземат с явно гласуване и с мнозинство повече от половината от редуцирания списъчен състав. За избора на професор е необходимо поне 1/3 от състава на съвета с право на глас да бъдат професори или доктори на науките. При невъзможност да се изпълни това условие за участие в конкретната процедура за заемане на академичната длъжност „професор“ могат да бъдат привлечани и други учени, които осигуряват изискванията на предходното изречение от настоящата алинея.

(14) Кандидатите, участващи в конкурса, се уведомяват писмено за резултатите от избора.

(15) Спечелилият конкурса кандидат се назначава със заповед на директора в срок до 1 месец от датата на избора му от НС.

(16) В двуседмичен срок след избора помощник-директорът на Института за български език изпраща в Националния център за информация и документация документите по процедурата.

(17) В срок до един месец след заемане на длъжността избраният доцент или професор изнася публична академична лекция. Темата на лекцията трябва да бъде близка до тази на конкурса.

Чл. 38. Премаване на академична длъжност в Института за български език без конкурс и избор на лице, което в момента на кандидатстването заема същата или съответна академична

длъжност в друго висше училище или научна организация (включително и в други европейски държави), не се допуска.

Глава шеста

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Дипломите за придобита образователна и научна степен „доктор“, за научна степен „доктор на науките“ и дипломите за избор на академичните длъжности „главен асистент“, „доцент“ и „професор“ се издават от БАН по предложение на директора на съответното звено и се подписват от директора, от главния научен секретар на БАН и от председателя на БАН. Дипломите са на специална хартия с лазерна защита. Връчването на дипломите става по тържествен начин в зала „Проф. Марин Дринов“ на БАН.

§ 2. (1) На председателя, членовете, рецензентите и докладчиците на НЖ се заплащат хонорари в размер, зависещ от съответната процедура и определен като процент от минималната работна заплата за страната.

(2) Хонорарите за всички звена на БАН са в препоръчителни размери съгласно §2, ал. 2 от Допълнителните разпоредби на Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в БАН.

§ 3. По смисъла на § 1, т. 3 от Допълнителните разпоредби към ППЗРАСРБ външни членове (на НЖ или изпитна комисия) за Института за български език са лица, които към датата на утвърждаване на научното жури (изпитната комисия) или най-малко пет години преди тази дата не са упражнявали научна дейност по трудово правоотношение с Института.

§ 4. При процедурите за заемане на академични длъжности кандидатите не присъстват.

§ 5. За признаване на дипломи за придобити в чужбина научни степени кандидатите се ръководят от § 3, ал. 1 – 2 от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в БАН.

§ 6. На притежателите на образователната и научна степен „доктор“ и на научната степен „доктор на науките“, придобити по стария Закон за научните степени и научните звания и по сега действащия Закон за развитие на академичния състав в Република България, се изплаща месечно възнаграждение, докато лицето е на трудов договор и заема щат, съответстващ на академична длъжност в БАН.

§ 7. Контролът по изпълнението на този Правилник се възлага на директора на Института за български език и на АК на Института.

§ 8. Този Правилник е приет на заседание на Научния съвет на Института за български език, проведено на 12.12.2012 г.

Изменен с решение на Научния съвет на Института за български език /Протокол № 20 от 19.12.2016 г./

Допълнен и изменен с решение на Научния съвет на Института за български език /Протокол № 8 от 14.04.2017 г./

Допълнен и изменен с решение на Научния съвет на Института за български език /Протокол № 18 от 27.11.2018 г./

Допълнен и изменен с решение на Научния съвет на Института за български език /Протокол № 12 от 22.04.2019 г./

Допълнен и изменен с решение на Научния съвет на Института за български език /Протокол № 25 от 05.12.2019 г./

Допълнен и изменен с решение на Научния съвет на Института за български език /Протокол № 13 от 11.06.2020 г./

Допълнен и изменен с решение на Научния съвет на Института за български език /Протокол № 19 от 07.10.2021 г./

Допълнен и изменен с решение на Научния съвет на Института за български език /Протокол № 8 от 12.04.2023 г./

Допълнен и изменен с решение на Научния съвет на Института за български език /Протокол № 10 от 29.05.2025 г./

Допълнен с решение на Научния съвет на Института за български език /Протокол № 11 от 11.06.2025 г./

Допълнен и изменен с решение на Научния съвет на Института за български език /Протокол № 12 от 18.06.2025 г./

Допълнен и изменен с решение на Научния съвет на Института за български език /Протокол № 14 от 07.07.2025 г./

§ 9. Правилникът влиза в сила от датата на приемането му.

ПРИЛОЖЕНИЕ А

Минимални изисквания на Института за български език „Проф. Любомир Андрейчин“ към научната и преподавателската дейност на кандидатите за придобиване на научна степен и за заемане на академичните длъжности „главен асистент“, „доцент“ и „професор“ по научни области и/или професионални направления, дефинирани съгласно Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления, утвърден с Постановление № 125 на Министерския съвет от 2002 г. (ДВ, бр. 64 от 2002 г.).

Таблица 1. Минимални изисквани точки по групи показатели за различните научни степени и академични длъжности

Група от показатели	Съдържание	Доктор	Доктор на науките	Главен асистент	Доцент	Професор
А	Показател 1	50	50	50	50	50
Б	Показател 2	-	100	-	-	-
В	Показател 3	-	-	-	100	100
Г	Сума от показателите от 4 до 11	30	100	50	300	300
Д	Сума от показателите от 12 до 14	-	100	10	100	150
Е	Сума от показателите от 15 до края	-	-	-	45	100

Таблица 2. Брой точки по показатели

Група от показател и	Показател	Брой точки
А	1. Дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“	50
Б	2. Дисертационен труд за присъждане на научна степен „доктор на науките“	100
В	3. Хабилизационен труд – монография	100
Г	4. Публикувана монография, която не е представена като основен хабилизационен труд	100
	5. Публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ или за присъждане на научна степен „доктор на науките“	75
	6. Статии и доклади, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация	30/n
	7. Статии и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове	10/n
	8. Студии, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация	45/n
	9. Студии, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове	15/n
	10. Публикувана глава от колективна монография	20/n
	11. Съставителство на речници (само за 2.1)	40/n
Д	12. Цитирания или рецензии в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация или в монографии и колективни томове	15
	13. Цитирания в монографии и колективни томове с научно рецензиране	10
	14. Цитирания или рецензии в нереферирани списания с научно рецензиране	5
Е	15. Придобита научна степен „доктор на науките“	40

Група от показател и	Показател	Брой точки
	16. Ръководство на успешно защитил докторант (n е броят съ ръководители на съответния докторант)	40/n
	17. Участие в национален научен или образователен проект	15
	18. Участие в международен научен или образователен проект	20
	19. Ръководство на национален научен или образователен проект	30
	20. Ръководство на международен научен или образователен	40
	21. Публикуван университетски учебник или учебник, който се използва в училищната мрежа	40/n
	22. Публикувано университетско учебно пособие или учебно пособие, което се използва в училищната мрежа	20/n